

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-234-25

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o ratyfikacji poprawek do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r., przyjętych przez Zgromadzenie Państw-Stron Statutu w dniu 26 listopada 2015 r. (rezolucja nr ICC-ASP/14/Res.2), w dniu 14 grudnia 2017 r. (rezolucja nr ICC-ASP/16/Res.4) oraz w dniu 6 grudnia 2019 r. (rezolucja nr ICC-ASP/18/Res.5).

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Sprawiedliwości oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji poprawek do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego,
sporządzonego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r., przyjętych przez Zgromadzenie
Państw-Stron Statutu w dniu 26 listopada 2015 r. (rezolucja nr ICC-ASP/14/Res.2),
w dniu 14 grudnia 2017 r. (rezolucja nr ICC-ASP/16/Res.4) oraz w dniu 6 grudnia
2019 r. (rezolucja nr ICC-ASP/18/Res.5)**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji poprawek do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r., przyjętych przez Zgromadzenie Państw-Stron Statutu w dniu 26 listopada 2015 r. (rezolucja nr ICC-ASP/14/Res.2), w dniu 14 grudnia 2017 r. (rezolucja nr ICC-ASP/16/Res.4) oraz w dniu 6 grudnia 2019 r. (rezolucja nr ICC-ASP/18/Res.5).

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej poprawkami do Rzymskiego Statutu

Międzynarodowy Trybunał Karny (dalej „MTK” lub „Trybunał”) z siedzibą w Hadze (Królestwo Niderlandów) jest pierwszym w historii stałym sądem międzynarodowym powołanym do sądenia osób fizycznych, niezależnie od ich funkcji czy immunitetu posiadanego na mocy prawa krajowego lub międzynarodowego, podejrzanych o popełnienie najpoważniejszych zbrodni wagi międzynarodowej, do których należą: zbrodnia ludobójstwa, zbrodnie przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne oraz zbrodnia agresji. Rzeczpospolita Polska ratyfikowała Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzony w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. poz. 708 oraz z 2018 r. poz. 1753), (dalej „Statut”), w dniu 9 października 2001 r., a związana jego postanowieniami jest od dnia 1 lipca 2002 r.

Rezolucja ICC-ASP/14/Res.2 (dalej „poprawka norweska”): W dniu 26 listopada 2015 r. – podczas 14. Sesji Zgromadzenia Państw-Stron (ZPS) Statutu – przyjęto poprawkę zaproponowaną przez Królestwo Norwegii usuwającą art. 124 Statutu pozwalający państwu przystępującemu do Statutu na złożenie oświadczenia, celem którego jest wykluczenie jurysdykcji Trybunału w zakresie zbrodni wojennych popełnionych na terytorium tego państwa, lub przez jego obywateli, na okres 7 lat. Biorąc pod uwagę przejściowy charakter przepisu (zob. art. 124 *in fine* w zw. z art. 123 ust. 1 Statutu), a zarazem uwzględniając fakt, iż historycznie stanowił on taktyczne ustępstwo negocjacyjne wobec niektórych państw (tj. Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz Republiki Francuskiej), należy uznać poprawkę usuwającą art. 124 Statutu za zasadną. Z wyjątkiem deklaracji ukraińskiej złożonej w 2024 r., od 2002 r. nie złożono żadnej deklaracji na podstawie art. 124, a tym samym nie ma żadnych rzetelnych przesłanek, aby sądzić, iż przepis ów przyczynił się do uniwersalizacji Statutu przez zachęcenie innych państw do jego ratyfikacji¹. Mając ponadto na uwadze fakt, iż niniejsza poprawka może wejść w życie wyłącznie po złożeniu dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia przez siedem ósmych Państw-Stron Statutu (zob. art. 121 ust. 4 Statutu), celowa jest ratyfikacja ww. poprawki przez jak największą liczbę Państw-Stron Statutu, w tym przez Rzeczpospolitą Polską, dążących do wyeliminowania bezkarności za najpoważniejsze zbrodnie wagi międzynarodowej przez wykluczenie jednej z możliwości fragmentaryzacji zakresu jurysdykcji MTK.

¹ W. Schabas, *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, Oksford 2016, s. 1519–1520.

Rezolucja ICC-ASP/16/Res.4 (dalej „poprawki belgijskie”): W dniu 14 grudnia 2017 r. – podczas 16. Sesji ZPS Statutu – przyjęto poprawki zaproponowane przez Królestwo Belgii rozszerzające definicję zbrodni wojennych popełnionych podczas konfliktów zbrojnych mających charakter międzynarodowy, jak i tych niemających takiego charakteru, odnośnie do których MTK może wykonywać swoją jurysdykcję, przez wprowadzenie do katalogu zakazanych środków prowadzenia działań wojennych trzech dodatkowych pozycji, a mianowicie:

- 1) stosowania broni, która zawiera mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny, bez względu na ich pochodzenie oraz metodę produkcji (art. 8 ust. 2 lit. b pkt xxvii oraz art. 8 ust. 2 lit. e pkt xvi Statutu);
- 2) stosowania broni, których zasadnicze działanie polega na rażeniu odłamkami niemożliwymi do wykrycia w ciele ludzkim za pomocą promieni Roentgena (art. 8 ust. 2 lit. b pkt xxviii oraz art. 8 ust. 2 lit. e pkt xvii Statutu);
- 3) stosowania broni laserowej specjalnie przeznaczonej do tego, że jej wyłączną funkcją bojową lub jedną z funkcji bojowych jest spowodowanie trwałej ślepoty nieuzbrojonego oka lub oka z urządzeniem korygującym wzrok (art. 8 ust. 2 lit. b pkt xxix oraz art. 8 ust. 2 lit. e pkt xviii Statutu).

Rozwiązanie rozszerzające jurysdykcję Trybunału o powyższy katalog czynów jest pożądane przede wszystkim ze względów humanitarnych – mających podstawowe znaczenie w kontekście międzynarodowego prawa karnego – i ma szansę przyczynić się do znacznego polepszenia losu ofiar konfliktów zbrojnych niezależnie od ich charakteru². Co więcej, efektywna penalizacja stosowania ww. środków prowadzenia działań wojennych zasługuje na poparcie, albowiem zakaz stosowania tego typu środków wynika bezpośrednio z szeregu wiążących Rzeczpospolitą Polską aktów prawa międzynarodowego, a mianowicie: z *Konwencji o zakazie prowadzenia badań, produkcji i gromadzenia zapasów broni bakteriologicznej (biologicznej) i toksycznej oraz o ich zniszczeniu*, sporządzonej w Moskwie, Londynie i Waszyngtonie dnia 10 kwietnia 1972 r. (Dz. U. z 1976 r. poz. 1), (185 Państw-

² Stosowanie broni biologicznej, której istota często nie pozwala na rozróżnienie między kombatantami a osobami cywilnymi (np. dynamika rozprzestrzeniania się wirusów), przyczynia się do zbędnego cierpienia niewinnych ofiar. Stosowanie broni, której głównym skutkiem jest zranienie fragmentami, których nie można wykryć przy wykorzystaniu promieni rentgenowskich, skutecznie zapobiega możliwości udzielenia pomocy medycznej mającej na celu uratowanie życia ofierze. Stosowanie broni laserowej specjalnie przeznaczonej do spowodowania trwałej ślepoty oka powoduje nadmierne cierpienie osób przez ich fizyczne okaleczenie na całe życie, co pociąga za sobą długotrwałe zaburzenia emocjonalne ofiar.

Stron), której postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 26 marca 1975 r.³; z pierwszej sentencji *Protokołu dotyczącego zakazu używania na wojnie gazów duszących, trujących lub podobnych oraz środków bakteriologicznych*, podpisanego w Genewie dnia 17 czerwca 1925 r. (Dz. U. z 1929 r. poz. 278), (146 Państw-Stron)⁴, którego postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 4 lutego 1929 r.; oraz z *Protokołu Pierwszego załączonego do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki*, sporządzonej w Genewie dnia 10 października 1980 r. (Dz. U. z 1984 r. poz. 104), (dalej „CCWC”), (121 Państw-Stron)⁵, którego postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 2 grudnia 1983 r., a także z art. 1 *Dodatkowego Protokołu z dnia 13 października 1995 r. do CCWC* (Dz. U. z 2007 r. poz. 1583), (111 Państw-Stron), którego postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 23 marca 2005 r.⁶ Ponadto zakaz stosowania środków prowadzenia działań wojennych wspomnianych w poprawkach belgijskich wynika również z zasad zwyczajowego międzynarodowego prawa humanitarnego⁷. Zasadność penalizacji czynów rażąco naruszających ww. postanowienia jest poniekąd naturalną konsekwencją potrzeby podjęcia przez społeczność międzynarodową skutecznych działań zapobiegających popełnianiu zbrodni międzynarodowych (*prewencja*), a także potrzeby zapewnienia satysfakcji społecznościom dotkniętym okrucieństwami zbrodni międzynarodowych (*retrybucja*)⁸.

Rezolucja ICC-ASP/18/Res.5 (dalej „poprawka szwajcarska”): W dniu 6 grudnia 2019 r. – podczas 18. Sesji ZPS Statutu – przyjęto poprawkę zaproponowaną przez Konfederację Szwajcarską rozszerzającą definicję zbrodni wojennych popełnionych podczas konfliktów zbrojnych niemających charakteru międzynarodowego, odnośnie do których MTK może wykonywać swoją jurysdykcję, przez wprowadzenie do katalogu zakazanych sposobów

³ Zob. motywy 9 i 10 preambuły powyższej Konwencji oraz opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 8 lipca 1996 r. w sprawie *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, I.C.J. Reports 1996, § 57 i *a contrario* § 62, a także motywy V i VI preambuły Deklaracji Państw-Stron BWC, które zebrały się w Genewie w dniach 20.11.2006 r. – 08.12.2005 r. w celu przeglądu funkcjonowania Konwencji (BWC/CONF.VI/6).

⁴ *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, op. cit., § 76.

⁵ *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, op. cit., § 76.

⁶ Zgodnie z poprawionym art. 1 CCWC, przyjętym dnia 21 grudnia 2001 r. (Dz. U. z 2007 r. poz. 566; 90 Państw-Stron), którego postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 15 marca 2007 r., każda strona konfliktu zbrojnego niemającego charakteru międzynarodowego zobowiązana jest do stosowania się do zakazów i ograniczeń zawartych w CCWC oraz załączonych do niej Protokołach (art. 1 ust. 3 CCWC).

⁷ R. Geiß, A. Ples, *Article 8: War crimes (Para. 2(b)(xxvii)–(xxix))* [w:] *Rome Statute of the International Criminal Court: Article-by-Article Commentary*, red. K. Ambos, Monachium 2022, s. 611, 614 i 616, oraz L. Doswald-Beck, J.-M. Henckaerts, *Customary International Humanitarian Law Volume I: Rules*, Cambridge 2005, s. 257, 275 i 293.

⁸ P. Hofmański, H. Kuczyńska, *Międzynarodowe Prawo Karne*, Warszawa 2020, s. 20–21; Robert Cryer, Håkan Friman, Darryl Robinson, Elizabeth Wilmshurst, *An Introduction to International Criminal Law and Procedure*, Cambridge 2010, s. 23–36.

prowadzenia działań wojennych jednej dodatkowej pozycji: zamierzonego wykorzystywania głodzenia osób cywilnych jako metody prowadzenia działań wojennych przez pozbawianie tych osób środków niezbędnych do życia, w tym przez umyślne pozbawienie ich racji żywnościowych. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej poprawką szwajcarską jest celowe ze względów humanitarnych. Co więcej, ponieważ zakaz stosowania powyższego sposobu walki wynika z wiążących Rzeczpospolitą Polską zasad zwyczajowego międzynarodowego prawa humanitarnego⁹, a także z art. 14 *Protokołu Dodatkowego do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych*, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175 oraz z 2015 r. poz. 1056), (170 Państw-Stron), którego postanowieniami Rzeczpospolita Polska jest związana od dnia 23 kwietnia 1992 r., za zasadne należy uznać poparcie poprawki penalizującej czynny rażąco naruszające powyższe postanowienia. Ratyfikacja niniejszej poprawki jest celowa tak z powyższych powodów, jak i w celu harmonizacji przepisów samego Statutu, tak, aby ten sam czyn (tj. głodzenie osób cywilnych jako metoda prowadzenia działań wojennych), który jest penalizowany w kontekście międzynarodowych konfliktów zbrojnych (zob. art. 8 ust. 2 lit. b pkt xxv Statutu), był również uznany za zbrodnię wojenną w przypadku konfliktów zbrojnych niemających charakteru międzynarodowego. Tym samym, skoro istota ww. czynu zabronionego jest niezależna od rodzaju konfliktu¹⁰, nie ma żadnych obiektywnych powodów, aby – w interesie spójności międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości – komplementarna jurysdykcja Trybunału w zakresie używania zakazanych sposobów walki była ograniczona jedynie do konfliktów o charakterze międzynarodowym, tak jak ma to miejsce obecnie.

Poprawki belgijskie wraz z poprawką szwajcarską przewidują również uzupełnienie Elementów Definicji Zbrodni (EDZ) – tj. dokumentu pomocniczego zawierającego wykładnię znamion czynów zabronionych przepisami Statutu (art. 9 Statutu) – o zasady interpretacji nowo wprowadzonych zbrodni. W przypadku poprawki szwajcarskiej uzupełnienie to stanowi wyłącznie powtórzenie wcześniej już obowiązującego art. 8 ust. 2 lit. b pkt xxv EDZ, z wyjątkiem tego, iż w niniejszym przypadku treść przepisu odnosi się do konfliktów niemających charakteru międzynarodowego.

Potrzeba *sensu largo*: W świetle celów MTK (zob. preambułę Statutu) oraz potrzeby zapewnienia efektywnego przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego pożądane jest, aby zakres jurysdykcji Trybunału odpowiadał jak najszerszemu zakresowi czynów

⁹ Zob. Regułę 53 w L. Doswald-Beck, J.-M. Henckaerts, *op. cit.*, s. 186–188.

¹⁰ Zob. decyzję Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii (MTKJ) z dnia 2 października 1995 r. w sprawie *Prokurator p. Duško Tadić*, IT-94-1-AR72, §§ 97 i 119, a także *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, *op. cit.*, § 86.

zabronionych przez prawo międzynarodowe, tym samym zapewniając większą ochronę prawną ludności – w tym ludności Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku dokonania przeciwko niej zbrodni wojennych. Ponadto ratyfikowanie poprawek belgijskich i poprawki szwajcarskiej potwierdzi wkład Rzeczypospolitej Polskiej w działania służące zwalczaniu najpoważniejszych zbrodni międzynarodowych, a zarazem stanowić będzie jasny sygnał, iż dla Rzeczypospolitej Polskiej stosowanie tego typu środków i sposobów prowadzenia działań wojennych nigdy nie było, a w przyszłości nie będzie, dopuszczalne również podczas ewentualnych konfliktów ograniczających się do jej terytorium.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Ratyfikacja poprawek belgijskich i poprawki szwajcarskiej oznaczać będzie zgodę Rzeczypospolitej Polskiej na rozszerzenie *komplementarnej* jurysdykcji Trybunału na przestępstwa nimi objęte (zob. motywy 4, 6 i 10 w zw. z art. 1 i art. 17 ust. 1 Statutu)¹¹, w tym odnośnie do przestępstw popełnionych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez jej obywateli (zob. art. 5 lit. c w zw. z art. 8 ust. 1, art. 12 ust. 2 Statutu).

Prawo polskie przewiduje karalność stosowania sposobów i środków walki zakazanych przez prawo międzynarodowe odpowiednio w art. 122 § 1 i § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383, z późn. zm.), (dalej „k.k.”), co oznacza, że każdy sposób lub środek walki zakazany przez prawo międzynarodowe jest automatycznie penalizowany na gruncie polskiego kodeksu karnego¹². Należy zauważyć, iż ww. przepisy krajowe nie rozróżniają pomiędzy konfliktami o charakterze międzynarodowym i tymi niemającymi takiego charakteru, a zatem, zgodnie z zasadą *lege non distinguente*, należy uznać, iż art. 122 k.k. znajduje zastosowanie do obu rodzajów konfliktów¹³. Ponieważ ustawodawca zrezygnował z enumeratywnego wyliczania zakazanych sposobów oraz środków walki, przyjmując w tym zakresie za wiążące obowiązujące normy prawa międzynarodowego (swoisty zabieg *renvoi*), należy uznać, iż rozszerzenie katalogu penalizowanych traktatowym prawem międzynarodowym sposobów i środków walki pociąga za sobą jednocześnie

¹¹ Zob. P. Hofmański, H. Kuczyńska, *op. cit.*, s. 58–59 w zw. z Regułą 158 w L. Doswald-Beck, J.-M. Henckaerts, *op. cit.*, s. 607, oraz wyrokiem Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze z dnia 4 grudnia 1947 w sprawie *Stany Zjednoczone Ameryki p. Josefowi Altstötterowi i innym* (Sprawa nr 35), s. 37.

¹² Cechą charakterystyczną niniejszego przepisu jest podwójna bezprawność, gdyż kryminalizacja czynu stanowiącego zakazany sposób lub środek walki może wynikać zarówno z prawa międzynarodowego (zob. art. 42 ust. 1 Konstytucji i wyrok MTKJ z dnia 10 grudnia 1998 r. w sprawie *Prokurator p. Anto Furundžija*, IT-95-17/1, § 155), jak i na mocy ustawy krajowej.

¹³ M. Flemming, J. Wojciechowska, *Art. 122 [Niedopuszczalne ataki i sposoby walki]* [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do artykułów 117–221. Tom I*, red. A. Wąsek, R. Zawłocki, Warszawa 2010, para. 3.

odpowiednią konkretyzację zakresu penalizacji art. 122 § 1 i § 2 k.k.¹⁴ Pośrednia kodyfikacja zwyczajowego prawa międzynarodowego, a tym samym doprecyzowanie znamion czynu zabronionego, uczyni art. 122 k.k. jaśniejszym – przyczyniając się do większej pewności prawnej krajowego wymiaru sprawiedliwości¹⁵. Czyny określone w art. 122 k.k. są przestępstwami powszechnymi, które może popełnić dowolna osoba, a zatem zakres podmiotowy tego przestępstwa odpowiada zakresowi podmiotowemu zbrodni określonych w art. 8 Statutu (zob. art. 25 ust. 1 Statutu).

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne związane z wejściem w życie poprawek, wraz z określeniem źródeł finansowania

Skutki społeczne: Powoławszy się na dotychczasowe doświadczenie Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie do wykonywania przez MTK swojej jurysdykcji komplementarnej należy uznać, że związanie Rzeczypospolitej Polskiej niniejszymi poprawkami nie wywoła negatywnych skutków społecznych.

Skutki gospodarcze: Związanie Rzeczypospolitej Polskiej niniejszymi poprawkami nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz rozwój regionalny.

Skutki finansowe: Związanie Rzeczypospolitej Polskiej niniejszymi poprawkami nie spowoduje skutków finansowych dla podmiotów sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków ani dodatkowych skutków finansowych dla budżetu Państwa, innych aniżeli przewidziane w ramach właściwej części budżetu Państwa.

Skutki polityczne: Związanie Rzeczypospolitej Polskiej niniejszymi poprawkami przyczyni się do wzmocnienia jej wizerunku na płaszczyźnie międzynarodowej jako państwa aktywnie wspierającego sądownictwo międzynarodowe, państwa dążącego do zwalczania najpoważniejszych zbrodni wagi międzynarodowej, a zarazem potwierdzi, iż dla Rzeczypospolitej Polskiej stosowanie zakazanych prawem międzynarodowym sposobów i środków prowadzenia działań wojennych nie jest, ani nigdy nie będzie, dopuszczalne podczas konfliktów mających charakter międzynarodowy, jak i tych niemających takiego charakteru.

¹⁴ Por. P. Grzebyk, *Art. 122 [Niedopuszczalne ataki i sposoby walki]* [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do artykułów 117–221*, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2023, para. 5.

¹⁵ P. Hofmański, H. Kuczyńska, *op. cit.*, s. 55, 58, 61, a także wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *Kononov p. Łotwie* (nr 36376/04, pkt 234-244, 17 maja 2010 r.).

Wsparcie sądownictwa międzynarodowego jest szczególnie istotne w świetle trwającej agresji Federacji Rosyjskiej w Ukrainie i związanej z nią aktywności MTK.

Skutki prawne: Ratyfikacja poprawek pociągnie za sobą rozszerzenie jurysdykcji MTK na przestępstwa nimi objęte, w tym przestępstwa popełnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez jej obywateli. Ponadto ratyfikacja poprawek pośrednio doprowadzi do automatycznej, zgodnej z obecnymi już zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej, konkretyzacji zakresu penalizacji przewidzianej przez art. 122 § 1 i § 2 k.k. odnośnie do konfliktów mających charakter międzynarodowy, jak i tych niemających takiego charakteru. Tym samym nie zajdzie konieczność nowelizacji prawa krajowego.

4. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej poprawkami

Poprawki zawarte w Rezolucjach o numerach ICC-ASP/14/Res.2, ICC-ASP/16/Res.4, ICC-ASP/18/Res.5 nie podlegały podpisaniu przez Rzeczpospolitą Polską, bowiem ich teksty zostały przyjęte – przez aklamację – odpowiednio podczas 14., 16. oraz 18. sesji ZPS Statutu, w których przedstawiciele Rzeczypospolitej Polskiej wzięli udział. Tym samym do związania Rzeczypospolitej Polskiej ww. poprawkami wymagane jest – zgodnie z art. 121 ust. 4 oraz ust. 5 Statutu – wyrażenie zgody w trybie przewidzianym w prawie krajowym, a następnie złożenie dokumentu ratyfikacyjnego Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych¹⁶.

Poprawki podlegają w Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie w trybie art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) oraz w myśl art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127), ponieważ dotyczą one wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej oraz materii objętej obowiązującą regulacją ustawową¹⁷.

Poprawki dotyczą wyłącznie osób fizycznych, albowiem tylko one mogą odpowiadać za zbrodnie określone w Statucie (art. 25 ust. 1 Statutu).

¹⁶ Zgodnie z art. 121 ust. 5 Statutu poprawki belgijskie, a także poprawka szwajcarska, będą obowiązywały jedynie te Państwa-Strony Statutu, które zdecydują się na ich ratyfikację (rok od złożenia dokumentu ratyfikacyjnego), natomiast poprawka norweska obowiązywać będzie – zgodnie z art. 121 ust. 4 Statutu – wszystkie Państwa-Strony Statutu po złożeniu przez siedem ósmym Państw-Stron Statutu odpowiednich dokumentów.

¹⁷ M. Wiącek, Art. 89 [Ustawowa zgoda na ratyfikację i wypowiedzenie umowy międzynarodowej] [w:] *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016, para. 23.

**Załącznik nr 1 do Wniosku o ratyfikację poprawek do Rzymskiego Statutu
Międzynarodowego Trybunału Karnego**

**Wykaz 27 Państw-Stron, które są stronami¹ poprawki do art. 124 Statutu
usuwającej przepis pozwalający państwu przystępującemu do Statutu nie
zaakceptować jurysdykcji Trybunału w zakresie zbrodni wojennych
popołnionych na jego terytorium lub przez jego obywateli
przez okres 7 lat**

Nr	Państwo	Data złożenia instrumentu ratyfikacyjnego/zatwierdzającego
1	Andora	03/11/2020
2	Austria	22/09/2017
3	Belgia	16/05/2019
4	Chorwacja	27/04/2018
5	Cypr	23/07/2024
6	Dania	01/01/2025
7	Estonia	15/04/2024
8	Finlandia	23/09/2016
9	Francja	19/03/2018
10	Hiszpania	21/03/2022
11	Liechtenstein	21/01/2022
12	Litwa	25/06/2024
13	Łotwa	24/04/2020

¹ Zgodnie z art. 121 ust. 4 Statutu poprawka do art. 124 Statutu wejdzie w życie w stosunku do wszystkich Państw-Stron po upływie roku od złożenia Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia przez siedem ósmym Państw-Stron.

14	Niderlandy	20/03/2017
15	Niemcy	21/09/2023
16	Norwegia	01/07/2016
17	Portugalia	11/04/2017
18	Rumunia	14/06/2018
19	San Marino	25/09/2025
20	Seszele	01/07/2025
21	Słowacja	28/10/2016
22	Słowenia	02/04/2019
23	Szwajcaria	14/12/2018
24	Szwecja	26/01/2022
25	Timor Wschodni	30/05/2025
26	Urugwaj	21/03/2023
27	Włochy	13/04/2018

**Załącznik nr 2 do Wniosku o ratyfikację poprawek do Rzymskiego Statutu
Międzynarodowego Trybunału Karnego**

**Wykaz 22 Państw-Stron, które są stronami poprawki do art. 8 Statutu
określającej jako zbrodnię wojenną stosowanie broni, która zawiera
mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny, bez względu na
ich pochodzenie oraz metodę produkcji**

Nr	Państwo	Data złożenia instrumentu ratyfikacyjnego/zatwierdzającego	Data wejścia w życie
1	Belgia	21/06/2024	21/06/2025
2	Chile	21/09/2023	21/09/2024
3	Chorwacja	17/05/2021	17/05/2022
4	Cypr	23/07/2024	23/07/2025
5	Czechy	10/07/2020	10/07/2021
6	Estonia	15/04/2024	15/04/2025
7	Liechtenstein	21/01/2022	21/01/2023
8	Litwa	25/06/2024	25/06/2025
9	Luksemburg	02/04/2019	02/04/2020
10	Łotwa	24/04/2020	24/04/2021
11	Meksyk	20/01/2023	20/01/2024
12	Niderlandy	21/04/2020	21/04/2021
13	Niemcy	21/09/2023	21/09/2024
14	Norwegia	22/03/2021	22/03/2022
15	Nowa Zelandia	14/10/2020	14/10/2021

16	Rumunia	14/02/2022	14/02/2023
17	Słowacja	19/06/2019	19/06/2020
18	Słowenia	01/12/2022	01/12/2023
19	Szwajcaria	07/07/2020	07/07/2021
20	Szwecja	26/01/2022	26/01/2023
21	Ukraina	25/10/2024	25/10/2025
22	Urugwaj	21/03/2023	21/03/2024

**Załącznik nr 3 do Wniosku o ratyfikację poprawek do Rzymskiego Statutu
Międzynarodowego Trybunału Karnego**

**Wykaz 20 Państw-Stron, które są stronami poprawki do art. 8 Statutu
określającej jako zbrodnię wojenną stosowanie broni, których zasadnicze
działanie polega na rażeniu odłamkami niemożliwymi do wykrycia w ciele
ludzkim za pomocą promieni Roentgena**

Nr	Państwo	Data złożenia instrumentu ratyfikacyjnego/zatwierdzającego	Data wejścia w życie
1	Belgia	21/06/2024	21/06/2025
2	Chile	21/09/2023	21/09/2024
3	Chorwacja	17/05/2021	17/05/2022
4	Cypr	23/07/2024	23/07/2025
5	Czechy	10/07/2020	10/07/2021
6	Estonia	15/04/2024	15/04/2025
7	Litwa	25/06/2024	25/06/2025
8	Luksemburg	02/04/2019	02/04/2020
9	Łotwa	24/04/2020	24/04/2021
10	Meksyk	20/01/2023	20/01/2024
11	Niderlandy	21/04/2020	21/04/2021
12	Niemcy	21/09/2023	21/09/2024
13	Norwegia	22/03/2021	22/03/2022
14	Nowa Zelandia	14/10/2020	14/10/2021
15	Rumunia	14/02/2022	14/02/2023

16	Słowacja	19/06/2019	19/06/2020
17	Słowenia	01/12/2022	01/12/2023
18	Szwajcaria	07/07/2020	07/07/2021
19	Ukraina	25/10/2024	25/10/2025
20	Urugwaj	21/03/2023	21/03/2024

**Załącznik nr 4 do Wniosku o ratyfikację poprawek do Rzymskiego Statutu
Międzynarodowego Trybunału Karnego**

**Wykaz 20 Państw-Stron, które są stronami poprawki do art. 8 Statutu
określającej jako zbrodnię wojenną stosowanie broni laserowej specjalnie
przeznaczonej do tego, że jej wyłączną funkcją bojową lub jedną z funkcji
bojowych jest spowodowanie trwałej ślepoty nieuzbrojonego oka lub oka z
urządzeniem korygującym wzrok**

Nr	Państwo	Data złożenia instrumentu ratyfikacyjnego/zatwierdzającego	Data wejścia w życie
1	Belgia	21/06/2024	21/06/2025
2	Chile	21/09/2023	21/09/2024
3	Chorwacja	17/05/2021	17/05/2022
4	Cypr	23/07/2024	23/07/2025
5	Czechy	10/07/2020	10/07/2021
6	Estonia	15/04/2024	15/04/2025
7	Litwa	25/06/2024	25/06/2025
8	Luksemburg	02/04/2019	02/04/2020
9	Łotwa	24/04/2020	24/04/2021
10	Meksyk	20/01/2023	20/01/2024
11	Niderlandy	21/04/2020	21/04/2021
12	Niemcy	21/09/2023	21/09/2024
13	Norwegia	22/03/2021	22/03/2022
14	Nowa Zelandia	14/10/2020	14/10/2021

15	Rumunia	14/02/2022	14/02/2023
16	Słowacja	19/06/2019	19/06/2020
17	Słowenia	01/12/2022	01/12/2023
18	Szwajcaria	07/07/2020	07/07/2021
19	Ukraina	25/10/2024	25/10/2025
20	Urugwaj	21/03/2023	21/03/2024

**Załącznik nr 5 do Wniosku o ratyfikację poprawek do Rzymskiego Statutu
Międzynarodowego Trybunału Karnego**

**Wykaz 18 Państw-Stron, które są stronami poprawki do art. 8 Statutu
rozszerzającej na sytuacje konfliktów o charakterze niemiędzynarodowym
zbrodnię wojenną zamierzonego wykorzystania głodzenia osób cywilnych
jako metody prowadzenia działań wojennych przez pozbawianie tych osób
środków niezbędnych do życia, w tym przez umyślne pozbawienie ich racji
żywnościowych**

Nr	Państwo	Data złożenia instrumentu ratyfikacyjnego/zatwierdzającego	Data wejścia w życie
1	Andora	03/11/2020	03/11/2021
2	Belgia	21/06/2024	21/06/2025
3	Chorwacja	17/05/2021	17/05/2022
4	Cypr	23/07/2024	23/07/2025
5	Estonia	15/04/2024	15/04/2025
6	Liechtenstein	21/01/2022	21/01/2023
7	Litwa	25/06/2024	25/06/2025
8	Luksemburg	04/08/2022	04/08/2023
9	Niderlandy	04/12/2020	04/12/2021
10	Niemcy	21/09/2023	21/09/2024
11	Norwegia	22/03/2021	22/03/2022
12	Nowa Zelandia	14/10/2020	14/10/2021
13	Portugalia	26/05/2021	26/05/2022
14	Rumunia	14/02/2022	14/02/2023

15	Słowenia	01/12/2022	01/12/2023
16	Szwajcaria	21/09/2022	21/09/2023
17	Ukraina	25/10/2024	25/10/2025
18	Urugwaj	21/03/2023	21/03/2024

Rezolucja ICC-ASP/14/Res.2

Przyjęta na 11 posiedzeniu plenarnym w dniu 26 listopada 2015 r. w drodze konsensusu.

ICC-ASP/14/Res.2

Rezolucja w sprawie artykułu 124

Zgromadzenie Państw-Stron Rzymskiego Statutu,

Przypominając, iż zgodnie z Rzymskim Statutem artykuł 124 podlega rewizji na Konferencji Rewizyjnej zwołanej na podstawie artykułu 123 ustęp 1 oraz przypominając decyzję podjętą podczas Konferencji Rewizyjnej Rzymskiego Statutu, która odbyła się w 2010 r. w Kampali w Ugandzie, w sprawie zachowania artykułu 124 i dalszej rewizji jego postanowień podczas czternastej sesji Zgromadzenia,

Mając na uwadze, iż podczas swojej trzynastej sesji Zgromadzenie postanowiło dokonać rewizji postanowień artykułu 124 Rzymskiego Statutu w ramach prac Grupy roboczej Zgromadzenia Państw-Stron do spraw poprawek,

Mając ponadto na uwadze zalecenie Grupy roboczej do spraw poprawek, aby usunąć artykuł 124,

Przeprowadziwszy rewizję postanowień artykułu 124 zgodnie z Rzymskim Statutem oraz działając na podstawie artykułu 121 Rzymskiego Statutu,

1. *Przyjmuje* poprawkę do artykułu 124 Rzymskiego Statutu zawartą w załączniku do niniejszej rezolucji;
2. *Przypomina*, iż poprawka podlega ratyfikacji lub przyjęciu i wchodzi w życie zgodnie z artykułem 121 ustęp 4 Rzymskiego Statutu;
3. *Wzywa* wszystkie Państwa-Strony do ratyfikowania lub przyjęcia poprawki do artykułu 124;
4. *Wzywa* wszystkie państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania lub przystąpienia do Rzymskiego Statutu, a czyniąc to, żeby również ratyfikowały lub przyjęły poprawkę do artykułu 124.

Załącznik

Poprawka do artykułu 124 Rzymskiego Statutu

Artykuł 124 Rzymskiego Statutu zostaje usunięty.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Przemysław Domagała

Zastępca Dyrektora

Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka

Ministerstwo Sprawiedliwości

Rezolucja ICC-ASP/16/Res.4

Przyjęta na 12 posiedzeniu plenarnym w dniu 14 grudnia 2017 r. w drodze konsensusu.

ICC-ASP/16/Res.4

Rezolucja zmieniająca artykuł 8 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego

Zgromadzenie Państw-Stron

Mając na uwadze artykuł 121 ustęp 1 i 2 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, zgodnie z którym Zgromadzenie Państw-Stron może przyjąć proponowaną poprawkę do Rzymskiego Statutu po upływie siedmiu lat od wejścia w życie Statutu,

Mając również na uwadze artykuł 121 ustęp 5 Statutu, zgodnie z którym każda poprawka do artykułów 5, 6, 7 i 8 Statutu wchodzi w życie w stosunku do tych Państw-Stron, które ją przyjęły, w ciągu jednego roku po złożeniu dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia oraz według którego w odniesieniu do Państwa-Strony, które nie przyjęło poprawki, Trybunał nie może wykonywać jurysdykcji w stosunku do zbrodni objętej tą poprawką, jeżeli została ona popełniona przez obywatela tego Państwa-Strony lub na jego terytorium, a także *potwierdzając* swoje rozumienie, że w odniesieniu do niniejszej poprawki zastosowanie ma ta sama zasada, która ma zastosowanie w odniesieniu do Państwa-Strony, które nie przyjęło tej poprawki, także w odniesieniu do Państw niebędących stronami Statutu,

Potwierdzając, że w świetle przepisu artykułu 40 ustęp 5 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów Państwa, które następnie stają się Państwami-Stronami Statutu, będą mogły zdecydować o przyjęciu poprawek zawartych w niniejszej rezolucji w momencie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia Statutu lub przystąpienia do niego,

Potwierdzając również, że Państwa-Strony Statutu oraz Państwa, które następnie stają się Państwami-Stronami Statutu, będą mogły ratyfikować lub przyjąć wszystkie lub niektóre z trzech poprawek zawartych w załącznikach I – III do niniejszej rezolucji,

Mając na uwadze artykuł 9 Statutu odnoszący się do Elementów Definicji Zbrodni, który stanowi, że Elementy te stanowią pomoc dla Trybunału w interpretacji i stosowaniu przepisów dotyczących zbrodni objętych jego jurysdykcją,

Biorąc pod uwagę fakt, że w przypadku gdy elementy definicji zbrodni odnoszą się do czynów, które zostały dokonane w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym, potwierdzają one tym samym wyłączenie z zakresu jurysdykcji Trybunału sytuacji związanych z działalnością organów ścigania,

Biorąc również pod uwagę fakt, że zbrodnie, o których mowa w artykule 8 ustęp 2 lit. b pkt xxvii oraz w artykule 8 ustęp 2 lit. e pkt xvi (stosowanie broni, która zawiera mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny), w artykule 8 ustęp 2 lit. b pkt xxviii oraz w artykule 8 ustęp 2 lit. e pkt xvii (stosowanie broni rażącej odłamkami niemożliwymi do wykrycia za pomocą promieni Roentgena), a także w artykule 8 ustęp 2 lit. b pkt xxix oraz w artykule 8 ustęp 2 lit. e pkt xviii (stosowanie oślepiającej broni laserowej),

stanowią poważne naruszenia przepisów prawa mających zastosowanie w międzynarodowych konfliktach zbrojnych oraz w konfliktach zbrojnych niemających charakteru międzynarodowego,

1. *Postanawia* przyjąć trzy poprawki do artykułu 8 ustęp 2 lit. b oraz artykułu 8 ustęp 2 lit. e Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego zawarte w załącznikach I – III do niniejszej rezolucji, które podlegają ratyfikacji lub przyjęciu i wchodzi w życie zgodnie z artykułem 121 ustęp 5 Statutu;
2. *Postanawia również* przyjąć dodanie stosowanych elementów do Elementów Definicji Zbrodni, zgodnie z załącznikami IV – VI do niniejszej rezolucji.

Załącznik I

Poprawka, którą należy włączyć do Rzymskiego Statutu jako artykuł 8 ust. 2 lit. b pkt xxvii oraz artykuł 8 ust. 2 lit. e pkt xvi

stosowanie broni, która zawiera mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny, bez względu na ich pochodzenie oraz metodę produkcji;

Załącznik II

Poprawka, którą należy włączyć do Rzymskiego Statutu jako artykuł 8 ust. 2 lit. b pkt xxviii oraz artykuł 8 ust. 2 lit. e pkt xvii

stosowanie broni, których zasadnicze działanie polega na rażeniu odłamkami niemożliwymi do wykrycia w ciele ludzkim za pomocą promieni Roentgena;

Załącznik III

Poprawka, którą należy włączyć do Rzymskiego Statutu jako artykuł 8 ust. 2 lit. b pkt xxix oraz artykuł 8 ust. 2 lit. e pkt xviii

stosowanie broni laserowej specjalnie przeznaczonej do tego, że jej wyłączną funkcją bojową lub jedną z funkcji bojowych jest spowodowanie trwałej ślepoty nieuzbrojonego oka lub oka z urządzeniem korygującym wzrok;

Załącznik IV

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. b pkt xxvii

1. Sprawca użył broni, która zawiera mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny, bez względu na ich pochodzenie oraz metodę produkcji.
2. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym mającym charakter międzynarodowy.
3. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. e pkt xvi

1. Sprawca użył broni, która zawiera mikrobiologiczne lub inne biologiczne czynniki, lub toksyny, bez względu na ich pochodzenie oraz metodę produkcji.

2. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym niemającym charakteru międzynarodowego.
3. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Załącznik V

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. b pkt xxviii

1. Sprawca użył broni, których zasadnicze działanie polega na rażeniu odłamkami niemożliwymi do wykrycia w ciele ludzkim za pomocą promieni Roentgena.
2. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym mającym charakter międzynarodowy.
3. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. e pkt xvii

1. Sprawca użył broni, których zasadnicze działanie polega na rażeniu odłamkami niemożliwymi do wykrycia w ciele ludzkim za pomocą promieni Roentgena.
2. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym niemającym charakteru międzynarodowego.
3. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Załącznik VI

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. b pkt xxix

1. Sprawca użył broni laserowej specjalnie przeznaczonej do tego, że jej wyłączną funkcją bojową lub jedną z funkcji bojowych jest spowodowanie trwałej ślepoty¹ nieuzbrojonego oka lub oka z urządzeniem korygującym wzrok.
2. Oślepienie nie było wynikiem przypadkowym lub ubocznym skutkiem prawnie dozwolonego wojskowego zastosowania systemów laserowych, włączając w to systemy laserowe skierowane przeciwko sprzętowi optycznemu.
3. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym mającym charakter międzynarodowy.
4. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. e pkt xviii

1. Sprawca użył broni laserowej specjalnie przeznaczonej do tego, że jej wyłączną funkcją bojową lub jedną z funkcji bojowych jest spowodowanie trwałej ślepoty² nieuzbrojonego oka lub oka z urządzeniem korygującym wzrok.

¹ Sformułowanie "trwała ślepota" oznacza „nieodwracalną i niemożliwą do skorygowania utratę wzroku, która stanowi poważne kalectwo z brakiem perspektywy uleczenia”.

² Sformułowanie "trwała ślepota" oznacza „nieodwracalną i niemożliwą do skorygowania utratę wzroku, która stanowi poważne kalectwo z brakiem perspektywy uleczenia”.

2. Oślepienie nie było wynikiem przypadkowym lub ubocznym skutkiem prawnie dozwolonego wojskowego zastosowania systemów laserowych, włączając w to systemy laserowe skierowane przeciwko sprzętowi optycznemu.
3. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym niemającym charakteru międzynarodowego.
4. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Przemysław Domagała

Zastępca Dyrektora

Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka

Ministerstwo Sprawiedliwości

Rezolucja ICC-ASP/18/Res.5

Przyjęta na 9 posiedzeniu plenarnym w dniu 6 grudnia 2019 r. w drodze konsensusu.

ICC-ASP/18/Res.5

Rezolucja zmieniająca artykuł 8 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego

Zgromadzenie Państw-Stron,

Mając na uwadze artykuł 121 ustęp 1 i 2 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, zgodnie z którym Zgromadzenie Państw-Stron może przyjąć proponowaną poprawkę do Rzymskiego Statutu po upływie siedmiu lat od wejścia w życie Statutu,

Mając na uwadze również artykuł 121 ustęp 5 Statutu, zgodnie z którym każda poprawka do artykułów 5, 6, 7 i 8 Statutu wchodzi w życie w stosunku do tych Państw-Stron, które ją przyjęły, w ciągu jednego roku po złożeniu dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia oraz według którego w odniesieniu do Państwa-Strony, które nie przyjęło poprawki, Trybunał nie może wykonywać jurysdykcji w stosunku do zbrodni objętej tą poprawką, jeżeli została ona popełniona przez obywatela tego Państwa-Strony lub na jego terytorium, a także potwierdzając swoje rozumienie, że w odniesieniu do niniejszej poprawki zastosowanie ma ta sama zasada, która ma zastosowanie w odniesieniu do Państwa-Strony, które nie przyjęło tej poprawki, także w odniesieniu do Państw niebędących stronami Statutu,

Potwierdzając, że w świetle przepisu artykułu 40 ustęp 5 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów Państwa, które następnie stają się Państwami-Stronami Statutu, będą mogły zdecydować o przyjęciu poprawek zawartych w niniejszej rezolucji w momencie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia Statutu lub przystąpienia do niego,

Mając na uwadze artykuł 9 Statutu odnoszący się do Elementów Definicji Zbrodni, który stanowi, że Elementy te stanowią pomoc dla Trybunału w interpretacji i stosowaniu przepisów dotyczących zbrodni objętych jego jurysdykcją,

Biorąc pod uwagę fakt, że zbrodnia, o której mowa w artykule 8 ustęp 2 lit. e pkt xix, stanowi poważne naruszenie przepisów prawa i zwyczajów mających zastosowanie w konfliktach zbrojnych niemających charakteru międzynarodowego,

Mając na uwadze fakt, że zbrodnia, o której mowa w artykule 8 ustęp 2 lit. e pkt xix, nie wpływa na postanowienia Drugiego Protokołu Dodatkowego z dnia 8 czerwca 1977 r. do Konwencji Genewskich,

1. *Postanawia* przyjąć poprawkę do artykułu 8 ustęp 2 lit. e Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego zawartą w załączniku I do niniejszej rezolucji, która podlega ratyfikacji lub przyjęciu i wchodzi w życie zgodnie z artykułem 121 ustęp 5 Statutu;
2. *Postanawia* również przyjąć dodanie stosowanych elementów do Elementów Definicji Zbrodni, zgodnie z załącznikiem II do niniejszej rezolucji.

3. *Wzywa* wszystkie Państwa-Strony do ratyfikowania lub przyjęcia niniejszej poprawki do artykułu 8;
4. *Wzywa* wszystkie państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania lub przystąpienia do Rzymskiego Statutu, a czyniąc to, żeby również ratyfikowały lub przyjęły poprawkę do artykułu 8.

Załącznik I

Poprawka, którą należy włączyć do Rzymskiego Statutu jako artykuł 8 ust. 2 lit. e pkt xix

zamierzone głodzenie osób cywilnych jako metoda prowadzenia działań wojennych poprzez pozbawianie tych osób środków niezbędnych do życia, w tym umyślne pozbawianie racji żywnościowych.

Załącznik II

Elementy definicji zbrodni zawartej w nowym artykule 8 ust. 2 lit. b pkt xix Rzymskiego Statutu

1. Sprawca pozbawił osoby cywilne środków niezbędnych do życia.
2. Sprawca zamierzał wykorzystać głodzenie osób cywilnych jako metodę prowadzenia działań wojennych.
3. Czyn został dokonany w ramach i w związku z konfliktem zbrojnym niemającym charakteru międzynarodowego.
4. Sprawca miał świadomość okoliczności faktycznych przesądzających o zaistnieniu konfliktu zbrojnego.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Przemysław Domagała

Zastępca Dyrektora

Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka

Ministerstwo Sprawiedliwości